

Hypertext Transfer Protocol (HTTP): haladó lehetőségek

Jeszenszky Péter
Debreceni Egyetem, Informatikai Kar
jeszenszky.peter@inf.unideb.hu

Utolsó módosítás: 2022. november 15.

Tartalom

- Tartományra vonatkozó kérések
- Feltételes kérések
- Sütik
- Felhasználó követés
- Hitelesítés
- Kapcsolatkezelés

Biztonságos metódusok

- **Biztonságosnak** tekintünk egy metódust, ha alkalmazása a cél erőforrásra várhatólag nem eredményez semmiféle állapotváltozást az eredet szerveren.
 - Biztonságos metódusok: GET, HEAD, OPTIONS, TRACE
 - Nem biztonságos metódusok: CONNECT, DELETE, POST, PUT
- A biztonságos metódusok információ lekérési célokra szolgálnak és nem kellene, hogy mellékhatást okozzanak a szerveren.
- A gyakorlatban egy biztonságos metódusnak (mint például a GET) is lehet mellékhatása a szerveren.
 - Ha van is, nem tehető érte felelőssé a kliens.
 - Lehetnek ártalmatlan mellékhatások, mint például a kérés naplózása.

Idempotens metódusok

- **Idempotens**nek tekintünk egy metódust, ha egy azt tartalmazó kérés többszöri végrehajtása ugyanazt a kívánt hatást eredményezi a szerveren, mint egyetlen végrehajtás.
 - A biztonságos metódusok definíció szerint idempotensek.
 - Idempotensek a DELETE és PUT metódusok is.
 - A CONNECT és a POST metódus nem idempotens.
- Egy idempotens kérés megismétlése ugyanazt a kívánt hatást eredményezi a szerveren, bár a válasz eltérő lehet.
- Egy idempotens kérés automatikusan megismételhető, ha kommunikációs hiba történik azt megelőzően, hogy a kliens be tudná olvasni a szerver válaszát.

Tartományra vonatkozó kérés (1)

- Példa: az első 256 bájt (kérés):
 - `curl -v -r 0-255 \`
`http://www.gnu.org/licenses/gpl-3.0.txt`

```
> GET /licenses/gpl-3.0.txt HTTP/1.1
> Host: www.gnu.org
> Range: bytes=0-255
> User-Agent: curl/7.84.0
> Accept: */*
>
```

Tartományra vonatkozó kérés (2)

- Példa: az első 256 bájt (válasz):

```
< HTTP/1.1 206 Partial Content
< Date: Thu, 04 Aug 2022 14:45:41 GMT
< Server: Apache/2.4.29
< Last-Modified: Sat, 30 Sep 2017 07:16:26 GMT
< ETag: "894d-55a62eb645dcd"
< Accept-Ranges: bytes
< Content-Length: 256
< Vary: Accept-Encoding
< Content-Range: bytes 0-255/35149
< Content-Type: text/plain
< Content-Language: non-html
<
>                               GNU GENERAL PUBLIC LICENSE
>                               Version 3, 29 June 2007
>
> Copyright (C) 2007 Free Software Foundation, Inc. <https://fsf.org/>
> Everyone is permitted to copy and distribute verbatim copies
> of this license document, bu
```

Tartományra vonatkozó kérés (3)

- Példa: az utolsó 256 bájt (kérés):
 - `curl -v -r -256 \`
`http://www.gnu.org/licenses/gpl-3.0.txt`

```
> GET /licenses/gpl-3.0.txt HTTP/1.1
> Host: www.gnu.org
> Range: bytes=-256
> User-Agent: curl/7.84.0
> Accept: */*
>
```

Tartományra vonatkozó kérés (4)

- Példa: az utolsó 256 bájt (válasz):

```
< HTTP/1.1 206 Partial Content
< Date: Thu, 04 Aug 2022 14:49:23 GMT
< Server: Apache/2.4.29
< Last-Modified: Sat, 30 Sep 2017 07:16:26 GMT
< ETag: "894d-55a62eb645dcd"
< Accept-Ranges: bytes
< Content-Length: 256
< Vary: Accept-Encoding
< Content-Range: bytes 34893-35148/35149
< Content-Type: text/plain
< Content-Language: non-html
<
> sider it more useful to permit linking proprietary applications with
> the library. If this is what you want to do, use the GNU Lesser General
> Public License instead of this License. But first, please read
> <https://www.gnu.org/licenses/why-not-lgpl.html>.
```

Tartományra vonatkozó kérés (5)

- Példa: az első és utolsó 50 bájt (kérés):
 - `curl -v -r 0-49, -50 \`
`http://www.gnu.org/licenses/gpl-3.0.txt`

```
> GET /licenses/gpl-3.0.txt HTTP/1.1
> Host: www.gnu.org
> Range: bytes=0-49, -50
> User-Agent: curl/7.84.0
> Accept: */*
>
```

Tartományra vonatkozó kérés (6)

- Példa: az első és utolsó 50 bájt (válasz):

```
< HTTP/1.1 206 Partial Content
< Date: Thu, 04 Aug 2022 14:51:37 GMT
< Server: Apache/2.4.29
< Last-Modified: Sat, 30 Sep 2017 07:16:26 GMT
< ETag: "894d-55a62eb645dcd"
< Accept-Ranges: bytes
< Content-Length: 297
< Vary: Accept-Encoding
< Content-Type: multipart/byteranges; boundary=29fed72423ee89c2
< Content-Language: non-html
<

--29fed72423ee89c2
Content-type: text/plain
Content-range: bytes 0-49/35149

                                GNU GENERAL PUBLIC LICENSE

--29fed72423ee89c2
Content-type: text/plain
Content-range: bytes 35099-35148/35149

<https://www.gnu.org/licenses/why-not-lgpl.html>.

--29fed72423ee89c2--
```

Feltételes kérések (1)

- Egy vagy több olyan fejlécmezőt tartalmazó kérések, melyek egy olyan előfeltételt jeleznek, melyet ellenőrizni kell a módszer a cél erőforrásra történő alkalmazása előtt.

Feltételes kérések (2)

- Felhasználások:
 - **Gyorsítótárazás:**
 - A feltételes GET kérések jelentik a gyorsítótár frissítés leghatékonyabb módját.
 - **Az elveszett módosítás (*lost update*) problémájának megelőzése:**
 - Feltételes mód alkalmazható az erőforrások állapotát megváltoztató metódusokra is, mint például a PUT és DELETE, annak megakadályozása érdekében, hogy egy kliens véletlenül felülírja egy vele párhuzamosan cselekvő másik kliens munkáját.

Feltételes kérések (3)

- **Érvényesítő (*validator*)**: egy erőforrás állapotát tükröző olyan metaadat, mely révén észlelhető az erőforrás állapotának megváltozása.
 - Előfeltételekben használhatók feltételes kérések létrehozásához.
- A HTTP/1.1 kétfajta érvényesítőt definiál:
 - **Módosítási dátum** (lásd a Last-Modified fejlécmezőt)
 - **Entitás címke (*entity tag*)** (lásd az ETag fejlécmezőt)

Feltételes kérések (4)

- **Last-Modified:** egy időbélyeget szolgáltató válasz fejlécmező, mely azt a dátumot és időt jelzi, amikor az eredet szervertől utoljára módosult a kiválasztott reprezentáció.
 - Pontosság: másodperc
 - Időzóna: egyezményes koordinált világidő (UTC)
 - Példa:
 - Last-Modified: Sun, 01 Jul 2007 22:55:35 GMT

Feltételes kérések (5)

- **ETag:** a kiválasztott reprezentáció aktuális entitás címkéjét szolgáltató válasz fejlécmező.
 - Egy entitás címke egy átlátszatlan érvényesítő ugyanazon erőforrás több különböző reprezentációjának megkülönböztetésére.
 - Több reprezentáció létezésének okai: (1) az erőforrás állapota idővel változik, (2) az erőforrás tartalomjegyeztetésnek van alávetve.
 - Egy entitás címke formailag egy kettős idézőjelekkel (' " ') határolt átlátszatlan karakterlánc, melyet megelőzhet a gyengeséget jelző W/ előtag.
 - Példa:
 - ETag: "101b85-67bf-4a50dc474f600"
 - ETag: "785b937e834cb8ad8a997c38e9aacbf3"
 - ETag: "1423137102365|#public|0|en|||0"
 - ETag: W/"884da3e-4b59-50dba044d35c1"

Feltételes kérések (6)

- Az a javasolt viselkedés egy eredet szerver számára, hogy GET és HEAD kérésekre adott 200-as (OK) válaszokban ETag és Last-Modified fejlécmezőt is küldjön.

Feltételes kérések (7)

```
> GET /licenses/gpl-3.0.txt HTTP/1.1
> Host: www.gnu.org
> User-Agent: curl/7.84.0
> Accept: */*
>
< HTTP/1.1 200 OK
< Date: Tue, 17 Aug 2021 09:40:10 GMT
< Server: Apache/2.4.29
< Last-Modified: Sat, 30 Sep 2017 07:16:26 GMT
< ETag: "894d-55a62eb645dcd"
< Accept-Ranges: bytes
< Content-Length: 35149
< Vary: Accept-Encoding
< Content-Type: text/plain
< Content-Language: non-html
<
<
< GNU GENERAL PUBLIC LICENSE
< Version 3, 29 June 2007
< ...
```

Feltételes kérések (8)

- Előfeltétel fejléc mezők:
 - If-Match
 - If-None-Match
 - If-Modified-Since
 - If-Unmodified-Since
 - If-Range

Entitás címkék előállítása

- **Apache HTTP Server:**

- *Apache HTTP Server Version 2.4 Documentation*
 - *FileETag Directive*

<https://httpd.apache.org/docs/current/mod/core.html#fileetag>

- **nginx:**

- http://lxr.nginx.org/source/xref/nginx/src/http/nginx_http_core_module.c?r=7848%3A1bde031b59ff#1673

Feltételes kérések:

If - None - Match (1)

- If - None - Match fejlécmezőt fogadó eredet szerver a metódus végrehajtása előtt ki kell, hogy értékelje az előfeltételt.
 - Ha a mezőérték ' * ':
 - A feltétel igaz, ha az eredet szervernek nincs a cél erőforráshoz aktuális reprezentációja, hamis egyébként.
 - Ha a mezőérték entitás címkék egy listája:
 - A feltétel igaz, ha a felsorolt entitás címkék egyike sem egyezik meg a kiválasztott reprezentáció entitás címkéjével, hamis egyébként.

Feltételes kérések: If - None - Match (2)

- Az eredet szerver nem hajthatja végre a kért metódust, ha a feltétel hamis.
 - 304 (Not Modified) állapotkóddal kell válaszolnia, ha a kérés metódusa GET vagy HEAD.
 - 412 (Precondition Failed) állapotkóddal kell válaszolnia az összes többi metódusra.

Feltételes kérések: If - None - Match (3)

- Elsősorban feltételes GET kérésekben használják gyorsítótárazott információk hatékony frissítéséhez.
- ' * ' értékkel annak megelőzésére használható, hogy egy nem biztonságos metódus (például PUT) véletlenül módosítsa a cél erőforrás egy létező reprezentációját.
 - Amikor a kliens azt feltételezi, hogy a cél erőforrásnak nincs aktuális reprezentációja.

Feltételes kérések: If-None-Match (4)

- Példa:
 - `curl -v \`
 `-H "If-None-Match: \"894d-55a62eb645dcd\"" \`
 `http://www.gnu.org/licenses/gpl-3.0.txt`

```
> GET /licenses/gpl-3.0.txt HTTP/1.1
> Host: www.gnu.org
> User-Agent: curl/7.84.0
> Accept: */*
> If-None-Match: "894d-55a62eb645dcd"
>
< HTTP/1.1 304 Not Modified
< Date: Sat, 20 Nov 2021 09:58:12 GMT
< Server: Apache/2.4.29
< ETag: "894d-55a62eb645dcd"
<
```

Feltételes kérések:

If-Modified-Since (1)

- A mezőérték egy időbélyeg.
- Az If-Modified-Since fejlécmező attól tesz függővé egy GET vagy HEAD metódust, hogy a kiválasztott reprezentáció utolsó módosítási ideje későbbi-e, mint az adott dátum.
 - A fogadó figyelmen kívül kell, hogy hagyja az If-Modified-Since fejlécmezőt, ha a kérés metódusa nem GET vagy HEAD.
- Ezáltal elkerülhető a kiválasztott reprezentáció átvitele, ha az nem változott.

Feltételes kérések:

If-Modified-Since (2)

- If-Modified-Since fejlécmezőt fogadó eredet szerver számára ajánlott az előfeltétel kiértékelése a metódus végrehajtása előtt:
 - A feltétel hamis, ha a kiválasztott reprezentáció utolsó módosítási ideje korábbi vagy ugyanaz, mint a mezőértékben adott dátum.
 - Egyébként a feltétel igaz.
- Az szerver számára nem ajánlott a kért metódus végrehajtása, ha a feltétel hamis.
 - Helyette egy 304-es (Not Modified) válasz előállítása ajánlott.

Feltételes kérések:

If-Modified-Since (3)

- Jellemzően két különböző célra használják:
 - Lehetővé tenni egy olyan gyorsítótárazott reprezentáció hatékony frissítését, melynek nincs entitás címkéje.
 - Olyan erőforrásokra korlátozni az információ lekérdezést, melyek nemrég módosultak.

Feltételes kérések:

If-Modified-Since (4)

- A fogadó figyelmen kívül kell, hogy hagyja az If-Modified-Since-et, ha a kérés egy If-None-Match fejlécmezőt is tartalmaz.
 - Az If-None-Match feltétele a If-Modified-Since feltételének pontosabb helyettesítőjeként tekintendő.

Feltételes kérések:

If-Modified-Since (5)

- Példa:
 - `curl -v -z "1 Jan 2018 12:00:00 CET" \`
`http://www.gnu.org/licenses/gpl-3.0.txt`

```
> GET /licenses/gpl-3.0.txt HTTP/1.1
> Host: www.gnu.org
> User-Agent: curl/7.84.0
> Accept: */*
> If-Modified-Since: Mon, 01 Jul 2019 11:00:00 GMT
>
< HTTP/1.1 304 Not Modified
< Date: Sat, 06 Aug 2022 09:20:17 GMT
< Server: Apache/2.4.29
< ETag: "894d-55a62eb645dcd"
<
```

Sütik (1)

- **Süti (*cookie*):**
 - Egy név-érték pár és kapcsolódó metaadatok (attribútumok), melyeket egy eredet szerver egy válasz Set-Cookie fejlécmezőjében küld a felhasználói ágensnek.
 - Az attribútumok segítségével az eredet szerver egy hatáskört határozhat meg a sütihez.
 - A felhasználói ágens a további kérésekben a név-érték párt a Cookie fejlécmezőben küldi vissza az eredet szervernek.
- A jelenleg aktuális specifikáció:
 - Adam Barth. *RFC 6265: HTTP State Management Mechanism*. April 2011. <https://www.rfc-editor.org/rfc/rfc6265>
 - A Cookie és a Set-Cookie és fejlécmezők definiálása.

Sütik (2)

- Felhasználás:
 - Munkamenet kezelés
 - Testreszabás
 - Felhasználó követés (lásd a Referer fejlécmezőt)
- Süti adatbázis: Cookiedatabase.org
<https://cookiedatabase.org/>
 - Példa: VISITOR_INF01_LIVE
https://cookiedatabase.org/cookie/youtube/visitor_info1_live/

Sütik (3)

- Példa:

- `curl --http1.1 --head https://stackoverflow.com/`

```
< HTTP/1.1 200 OK
< Connection: keep-alive
< cache-control: private
< content-type: text/html; charset=utf-8
< ...
< Set-Cookie: prov=79b21a73-d2e2-6533-62e4-69144a825187;
  domain=.stackoverflow.com; expires=Fri, 01-Jan-2055 00:00:00 GMT;
  path=/; HttpOnly
<
```

Sütik (4)

- Egy eredet szerver akár több sütit is küldhet egy válaszban:
 - `curl --http1.1 --head https://www.youtube.com/`

```
> HTTP/1.1 200 OK
> Content-Type: text/html; charset=utf-8
> ...
> Set-Cookie: YSC=taP-NIv1YGg; Domain=.youtube.com; Path=/; Secure;
  HttpOnly; SameSite=none
> Set-Cookie: VISITOR_INFO1_LIVE=; Domain=.youtube.com;
  Expires=Wed, 19-Feb-2020 13:50:24 GMT; Path=/; Secure; HttpOnly;
  SameSite=none
> Set-Cookie: __Secure-YEC=CgtEdUJyNS1p0GZZYyigss6bBg%3D%3D;
  Domain=.youtube.com; Expires=Fri, 15-Dec-2023 13:50:23 GMT; Path=/;
  Secure; HttpOnly; SameSite=lax
> Set-Cookie: CONSENT=PENDING+701;
  expires=Thu, 14-Nov-2024 13:50:24 GMT; path=/; domain=.youtube.com;
  Secure
>
```

Sütik (5)

- Amikor a felhasználói ágens egy Set - Cookie fejlécmezőt kap, eltárolja az attribútumaival együtt.
- A továbbiakban, amikor a felhasználói ágens egy HTTP kérést hajt végre, a Cookie fejlécmezőbe illeszti az alkalmazható, nem lejárt sütit.
 - Csak a név-érték párokat, az attribútumokat nem!
- Ha a felhasználói ágens egy olyan új sütit kap, melynek neve, valamint Domain és Path attribútuma megegyezik egy már tárolt sütiével, akkor az új sütire cseréli ki a korábbi.

Sütik (6)

- A curl utasítása arra, hogy a kapott sütiket írja egy állományba:
 - `curl --http1.1 https://www.youtube.com/ -c cookies.txt -v -o /dev/null`
 - Lásd: <https://curl.se/docs/http-cookies.html>

Sütik (7)

- Sütik visszaküldése a curl-lel:
 - `curl --http1.1
https://www.youtube.com/
-b cookies.txt -v -o /dev/null`

```
> GET / HTTP/1.1
> Host: www.youtube.com
> User-Agent: curl/7.84.0
> Accept: */*
> Cookie: __Secure-YEC=Cgs3MU9wT0lIeVJGZyjJt86bBg%3D%3D;  
CONSENT=PENDING+134; YSC=x6N1KP7zVtI
>
```

Süti attribútumok (1)

- A specifikáció az alábbi attribútumokat definiálja:
 - Expires
 - Max-Age
 - Domain
 - Path
 - Secure
 - HttpOnly

Süti attribútumok (2)

- A süti maximális élettartamát jelző attribútumok:
 - **Expires**: a süti lejáratának dátumát és idejét adja meg.
 - **Max-Age**: azt adja meg, hogy hány másodperc múlva jár le a süti.
- **Perzisztens sütik**nek nevezzük az Expires vagy Max-Age attribútummal rendelkező sütiket, mert ezeket a felhasználói ágens több munkameneten keresztül megtarthatja.
 - Ha egy sütinek Max-Age és Expires attribútuma is van, akkor a Max-Age élvez elsőbbséget az Expires attribútummal szemben.
- Ha egy sütinek nincs Expires és Max-Age attribútuma sem, akkor a felhasználói ágens az aktuális munkamenet végéig tartja meg.
- A szerverek sütiket törölhetnek a felhasználói ágensnek egy olyan új sütit küldve, melynek Expires attribútumának értéke egy múltbeli időpont.

Süti attribútumok (3)

- **Domain:**

- Meghatározza, hogy a süti mely szervereknek lesz elküldve.
 - Ha például `example.com` az attribútum értéke, akkor a felhasználói ágens a sütit a `Cookie` fejlécmezőbe illeszti, amikor HTTP kéréseket intéz az `example.com` vagy `www.example.com` szerverekhez..
- Ha a szerver kihagyja az attribútumot, akkor a felhasználói ágens csak az eredet szervernek küldi vissza a sütit.
- A felhasználói ágens elutasít minden olyan sütit, melynél az attribútum által meghatározott hatáskör nem tartalmazza az eredet szervert.
- Biztonsági okokból sok felhasználói ágens úgy van beállítva, hogy elutasítson minden olyan sütit, melynek `Domain` attribútuma egy nyilvános regisztrátor ellenőrzése alatt álló nyilvános utótag, mint például `com`, `co.uk`, ...

- **Path:**

- A süti hatáskörét adott útvonalakra korlátozza.
- Ha a szerver kihagyja az attribútumot, a felhasználói ágens a kért URI útvonal komponensének „könyvtárát” használja alapértelmezett értéként.

Süti attribútumok (4)

- **Secure:**

- A süti hatáskörének biztonságos csatornákra korlátozása.
- Egy Secure attribútummal rendelkező sütit a felhasználói ágens csak akkor tesz bele egy kérésbe, ha annak átvitele biztonságos csatornán keresztül történik.
 - Mivel a süti érzékeny információt tartalmazhat, melynek sima szöveggént történő átvitele kockázatot jelent.

- **HttpOnly:**

- HTTP kérésekre korlátozza a süti hatáskörét.
- Arra utasítja a felhasználói ágenst, hogy ne tegye a sütit elérhetővé kliens oldali API-k (például JavaScript) számára.

Sütik kezelése (1)

- A felhasználói ágenseknek:
 - Törölniük kell a lejárt sütiket.
 - Az aktuális munkamenet végén törölniük kell az összes nem perzisztens sütit.
 - Ajánlott a felhasználók számára lehetővé tenni a tárolt sütik kezelését.
 - Például egy adott időszakban fogadott vagy egy adott tartományhoz kapcsolódó összes süti törlését.
 - Ajánlott a felhasználók számára lehetővé tenni a sütik letiltását.

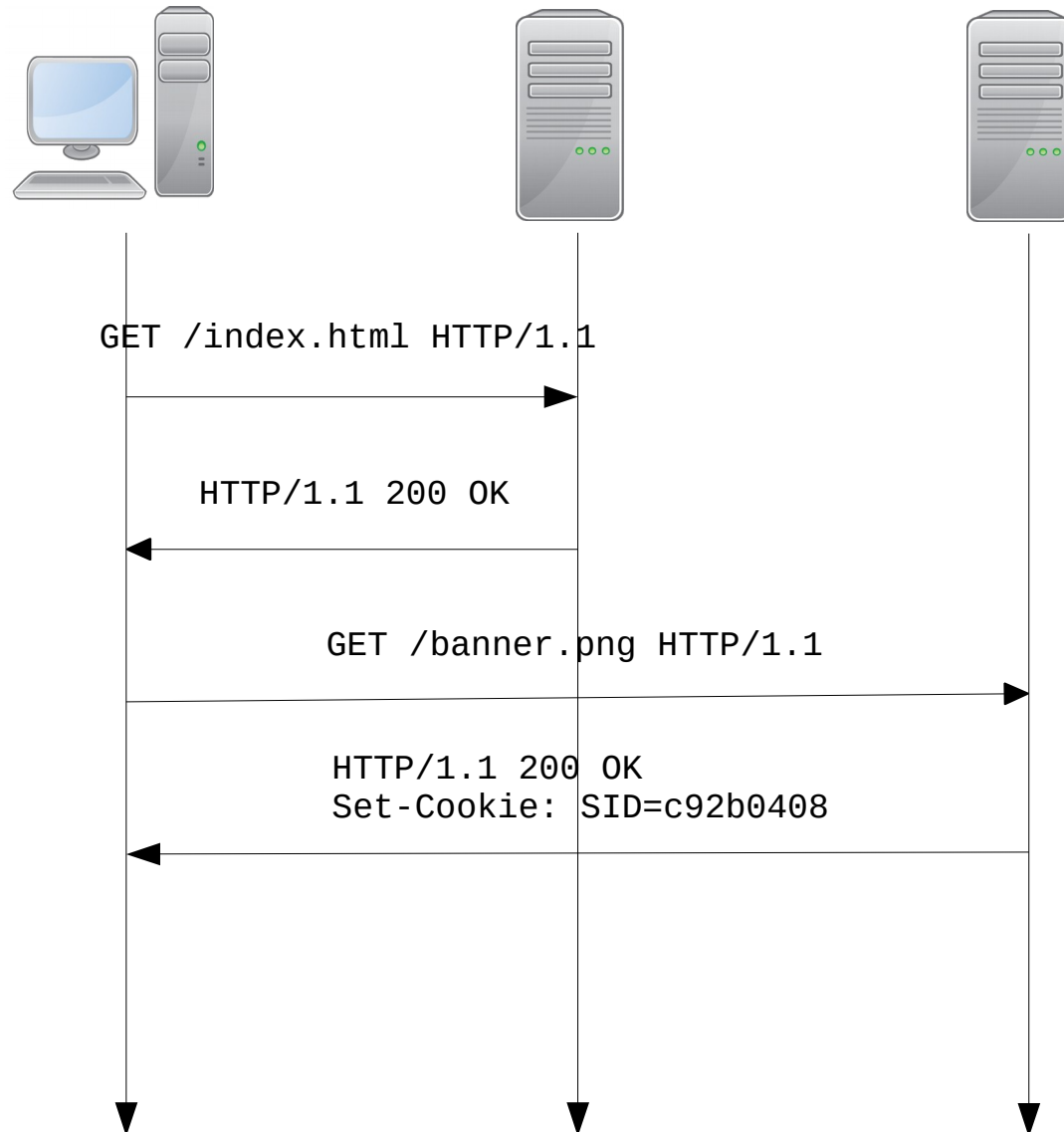
Sütik kezelése (2)

- A felhasználói ágensek korlátokat szabnak a tárolható sütik számára és méretére.
- A specifikáció az alábbi minimális képességeket ajánlja:
 - Sütinként legalább 4096 bájt.
 - Tartományonként legalább 50 süti.
 - Összesen legalább 3000 süti.

Sütik: adatvédelmi és biztonsági kérdések (1)

- A sütiket gyakran bírálják azért, mert lehetővé teszik a szerverek számára a felhasználók követését.
- Az úgynevezett **harmadik féltől származó sütik** (***third-party cookies***) különösen problémásak.
 - Egy HTML oldal megjelenítése során egy felhasználói ágens gyakran kér le erőforrásokat más szerverekről.
 - Ezek a harmadik félnek számító szerverek sütiket használhatnak a felhasználó követésére még akkor is, ha a felhasználó közvetlenül soha nem látogatja meg őket.

Sütik: adatvédelmi és biztonsági kérdések (2)

Sütik: adatvédelmi és biztonsági kérdések (3)

- Hacsak nem biztonságos csatornán (például TLS) keresztül kerülnek küldésre, a Cookie és a Set-Cookie fejlécekben nyílt szöveggként adódnak át az információk.
 - Az ezekben a fejlécekben továbbított érzékeny információk lehallgatható és egy rosszindulatú közvetítő akár módosíthatja is.
- Ajánlott a szerverek számára a sütik tartalmának titkosítása és aláírása a felhasználói ágensnek történő továbbítás során (biztonságos csatorna esetén is).
- Biztonságos csatorna használata esetén a szerverek számára ajánlott a Secure attribútum beállítása minden sütihez.

Sütik: adatvédelmi és biztonsági kérdések (4)

- A jelenleg érvényes EU-s szabályozás:
 - **2002/58/EK:** *Elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv* (2002. július 12.) („ePrivacy irányelv”)
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32002L0058>
 - **2009/136/EK:** *Az Európai Parlament és a Tanács 2009/136/EK irányelve* (2009. november 25.)
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32009L0136>
 - Lásd az 2002/58/EK irányelv 5. cikkének (3) bekezdésének módosítását.
 - Kimondja, hogy süti csak akkor helyezhető el a felhasználó számítógépén, ha ehhez a felhasználó tájékoztatás alapján előzetes hozzájárulását adja!
 - A 29. cikk szerinti adatvédelmi munkacsoport: *2012/4. számú vélemény a sütikhez való hozzájárulás alóli mentességről* (2012. június 7.)
https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2012/wp194_hu.pdf

Sütik: adatvédelmi és biztonsági kérdések (5)

- Lásd még:
 - *Cookies, the GDPR, and the ePrivacy Directive*
<https://gdpr.eu/cookies/>

Felhasználó követés (1)

- Egy lehetséges definíció:
 - Egy adott felhasználó több különböző kontextuson keresztüli tevékenységével kapcsolatos adatgyűjtés és az ebből a tevékenységből származtatott adatok megőrzése, felhasználása vagy megosztása azon kontextuson kívül, melyben a tevékenység történt.
 - Egy kontextus olyan erőforrások egy összessége, melyek ugyanazon fél ellenőrzése vagy több fél közös ellenőrzése alatt állnak.
- Forrás:
<https://www.w3.org/TR/tracking-dnt/#dfn-tracking>

Felhasználó követés (2)

- Az alábbiakon alapulhat:
 - IP-cím
 - Sütik
 - Az ETag fejlécmező
 - Eszköz ujjlenyomat (operációs rendszer, képernyőfelbontás, telepített betűkészletek, ...)
 - Lásd:
 - *Am I Unique?* <https://amiunique.org/>
 - *Cover Your Tracks* <https://coveryourtracks.eff.org/>
 - ...

Felhasználó követés (3)

- Statisztikák a követőkről:
 - *WhoTracks.me* <https://whotracks.me/>

Felhasználó követés (4)

- További információk:
 - *BrowserLeaks.com*
<https://www.browserleaks.com/>

A Referer fejlécmező (1)

- Lehetővé teszi a felhasználói ágens számára, hogy megadja azt az erőforrást azonosító URI-hivatkozást, melyből a cél URI származik.
 - Lásd:
<https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/HTTP/Headers/Referer>
- Példa a használatra:
 - Referer: `https://www.w3.org/`
- Potenciálisan információkat nyújthat a felhasználó böngészési előzményeiről, mely egy biztonsági kockázat.

A Referer fejlécmező (2)

- Nem ajánlott a Referer fejlécmező küldése akkor, ha a hivatkozó erőforrás elérése biztonságos protokollon keresztül történt és a kérés céljának eredete eltér a hivatkozó erőforrásétól, hacsak nem engedi meg kifejezetten a Referer mező küldését a hivatkozó erőforrás.
- Tilos a Referer fejlécmező küldése nem biztonságos HTTP kérésben, ha a mezőértékben jelzett oldal biztonságos protokollon keresztül érkezett.

A Referer fejlécmező használatának szabályozása (1)

- A HTML által biztosított mechanizmus:

- *HTML Living Standard – Link type "noreferrer"*

<https://html.spec.whatwg.org/multipage/semantics.html#link-type-noreferrer>

- Az a elem `rel="noreferrer"` attribútuma.
 - Példa:
 - `<a href="https://example.com/" rel="noreferrer">Click here</a>`
 - Böngésző támogatás: <https://caniuse.com/rel-noreferrer>

A Referrer fejlécmező használatának szabályozása (2)

- *Referrer Policy* (előzetes W3C javaslattev, 2017. január 26.) <https://www.w3.org/TR/referrer-policy/>
 - Mechanizmus biztosítása, mely révén a dokumentum szerzők szabályozást határozhatnak meg a kliensek számára a Referrer fejlécmező küldésére vonatkozólag.
 - Példa:
 - Referrer-Policy: no-referrer
 - `<meta name="referrer" content="no-referrer"/>`
 - `<a href="https://example.com/" referrerpolicy="no-referrer">Click here</a>`
 - Böngésző támogatottság: <https://caniuse.com/referrer-policy>

Védekezés a követés ellen (1)

- A Referer fejlécmező küldésének tiltása:
 - **Firefox:** lásd a `network.http.sendRefererHeader` opciót (about:config)
<https://wiki.mozilla.org/Security/Referrer>
 - **Chromium, Google Chrome:** Referer Control
<https://chrome.google.com/webstore/detail/referer-control/hnkcfpcejkafcihlgbojoidoihckciin>
 - **Opera:** NoRef
<https://addons.opera.com/en/extensions/details/no-ref/>

Védekezés a követés ellen (2)

- Harmadik féltől származó sütik elfogadásának letiltása:
 - **Firefox:** lásd a `network.cookie.cookieBehavior` opciót (`about:config`)
 - Lásd még: *Third-party cookies and Firefox tracking protection – Disable third-party cookies*
https://support.mozilla.org/en-US/kb/third-party-cookies-firefox-tracking-protection#w_disable-third-party-cookies
 - **Chromium, Google Chrome:** lásd a *Harmadik féltől származó cookie-k letiltása* opciót (`chrome://settings/content/cookies`)
 - **Opera:** lásd a *Harmadik féltől származó cookie-k letiltása* opciót (`opera://settings/content/cookies`)
 - **Chromium-alapú Microsoft Edge:** *Microsoft Edge, browsing data, and privacy*
<https://support.microsoft.com/en-us/windows/microsoft-edge-browsing-data-and-privacy-bb8174ba-9d73-dcf2-9b4a-c582b4e640dd>

Védekezés a követés ellen (3)

- Privát böngészés/inkognitómód:
 - Számos modern böngésző rendelkezik a felhasználó magánszférájának védelmét szolgáló privát böngészési lehetőséggel.
 - Privát böngészési módban a munkamenet végén automatikusan törlésre kerülnek a böngészési információk, úgymint a
 - böngészési előzmények,
 - sütik,
 - gyorsítótárazott tartalmak.

Védekezés a követés ellen (4)

- Privát böngészés/inkognitómód: (folytatás)
 - **Firefox:**
 - *Privát böngészés – internetezés a meglátogatott weboldallal kapcsolatos adatok mentése nélkül*
<https://support.mozilla.org/hu/kb/privat-bongesz-es-internetez-es-meglatogatott-webold>
 - **Chromium, Google Chrome:**
 - *How private browsing works* <https://support.google.com/chrome/?p=incognito>
 - **Opera:**
 - *Opera Help – Security and privacy – Private window*
<https://help.opera.com/en/latest/security-and-privacy/#privateWindow>
 - **Chromium-alapú Microsoft Edge:**
 - *InPrivate-böngészés a Microsoft Edge-ben*
<https://support.microsoft.com/hu-hu/microsoft-edge/inprivate-b%C3%B6ng%C3%A9sz%C3%A9s-a-microsoft-edge-ben-cd2c9a48-0bc4-b98e-5e46-ac40c84e27e2>

Védekezés a követés ellen (5)

- Beépített követés elleni védelem:
 - **Firefox:**
 - *Továbbfejlesztett követés elleni védelem az asztali Firefoxban*
<https://support.mozilla.org/hu/kb/tovabbfejlesztett-követ-es-elleni-vedelem-az-asztal>
 - Lásd: `about:protections`
 - **Chromium-alapú Microsoft Edge:**
 - *Tracking Prevention in Microsoft Edge*
<https://learn.microsoft.com/en-us/microsoft-edge/web-platform/tracking-prevention>

Védekezés a követés ellen (6)

- Komplex megoldások:
 - *Adblock Plus* (licenc: GPLv3) <https://adblockplus.org/>
<https://gitlab.com/eyeo/adblockplus>
 - Támogatott böngészők: Chrome, Firefox, Opera, Safari, ...
 - Lásd az *EasyPrivacy* szűrőt <https://easylist.to/>
 - *Ghostery Browser Extension* (licenc: nem szabad/Mozilla Public License 2.0)
<https://www.ghostery.com/ghostery-browser-extension>
<https://github.com/ghostery/ghostery-extension>
 - Támogatott böngészők: Chrome, Firefox, Microsoft Edge, Opera, ...
 - *Privacy Badger* (licenc: GPLv3) <https://privacybadger.org/>
<https://github.com/EFForg/privacybadger>
 - Támogatott böngészők: Chrome, Firefox, Microsoft Edge, Opera
 - *uBlock Origin* (licenc: GPLv3) <https://github.com/gorhill/uBlock>
 - Támogatott böngészők: Chromium, Firefox, Safari

Védekezés a követés ellen (7)

- További információk:
 - *PrivacyTools* <https://www.privacytools.io/>

Hitelesítés (1)

- A HTTP **hitelesítési sémák** (*authentication schemes*) egy általános keretrendszer biztosítanak a hozzáférés-vezérléshez és hitelesítéshez.
 - Roy T. Fielding (ed.), Mark Nottingham (ed.), Julian Reschke (ed.). *RFC 9110: HTTP Semantics*. June 2022.
<https://www.rfc-editor.org/rfc/rfc9110>
 - Lásd a HTTP Authentication című 10. fejezetet:
<https://www.rfc-editor.org/rfc/rfc9110#name-http-authentication>
- Az alkalmazások további mechanizmusokat is használhatnak a hitelesítéshez.
 - Például átviteli szintű hitelesítés, hitelesítési információkat megadó további fejlécmezők használata.

Hitelesítés (2)

- **Felszólítás-válasz (*challenge-response*)**
hitelesítés:
 - A hitelesítési sémák segítségével egy szerver felszólíthat egy klienst, egy kliens pedig hitelesítési információkat szolgáltat.

Hitelesítés (3)

- Szintaxis a felszólítás és a hitelesítési információk ábrázolására:
 - A hitelesítési sémát egy kisbetű-nagybetű érzéketlen token azonosítja, melyet a sémán keresztül történő hitelesítéshez szükséges további információk követnek.
 - Az utóbbi paraméterek egy vesszővel elválasztott listája vagy pedig egyetlen olyan karakterlánc, mely alkalmas base64 kódolású információk tárolására.
 - A paraméterek *név=érték* párok, ahol a név kisbetű-nagybetű érzéketlen és minden egyes név csak egyszer fordulhat elő felszólításonként.
 - Példa:
 - `Basic realm="Authentication Required"`
 - `Basic YWxhZGRpbjpvVGluIHNLc2FtZQ==`

Hitelesítés (4)

- Egy eredet szerver egy 401-es (Unauthorized) válaszban szólítja fel hitelesítésre a felhasználói ágenst.
 - A válasznak tartalmaznia kell egy WWW-Authenticate fejlécmezőt, mely legalább egy, a kért erőforrásra vonatkozó felszólítást tartalmaz.
 - A fejlécmező értéke felszólítások egy vesszővel elválasztott egy listája.

Hitelesítés (5)

- Ha egy felhasználói ágens egy eredet szerverrel kívánja hitelesíteni magát, a kérésbe egy `Authorization` fejlécmezőt beillesztve teheti ezt meg.
 - Ez általában, de nem szükségszerűen egy 401-es (`Unauthorized`) válasz fogadása után történik.
 - A mezőérték a kliens hitelesítő adatait tartalmazza a kért erőforrás tartományához (egy múltbeli időpontban) egy válaszban kapott felszólítás alapján.

Hitelesítés (6)

- Kényelmi okokból a kliensek és felhasználói ágensek jellemzően megjegyzik és korlátlan ideig tartják meg a hitelesítési információkat.

Hitelesítés (7)

- **Védelmi terület (tartomány):**
 - A tartományok lehetővé teszik egy szerver védett erőforrásainak védelmi területekre való felosztását, melyek mindegyikéhez saját hitelesítési séma és/vagy hozzáférési adatbázis tartozhat.
 - A `realm` hitelesítési paraméter van fenntartva a hitelesítési sémák számára a védelmi terület jelzésére.
 - Az értéke egy karakterlánc.
 - Ha egy korábbi kérés engedélyezésre került, akkor a felhasználói ágens a hitelesítési séma, a paraméterek és/vagy a felhasználói beállítások által meghatározott időtartamon belül újra felhasználhatja ugyanazokat a hitelesítő adatokat a védelmi területen belüli összes többi kérésekhez.

Hitelesítés (8)

- Példa:

- `curl --http1.1 -v \`
`https://www.w3.org/Style/Group/`

```
> GET /Style/Group/ HTTP/1.1
> Host: www.w3.org
> User-Agent: curl/7.84.0
> Accept: */*
>
< HTTP/1.1 401 Unauthorized
< date: Tue, 15 Nov 2022 15:20:31 GMT
< www-authenticate: Basic realm="W3CACL"
< ...
```

Hitelesítés (9)

- Példa:

- `curl --http1.1 -v \`
`https://mail.google.com/mail/feed/atom`

```
> GET /mail/feed/atom HTTP/1.1
> Host: mail.google.com
> User-Agent: curl/7.84.0
> Accept: */*
>
```

Hitelesítés (10)

- Példa (folytatás):

```
< HTTP/1.1 401 Unauthorized
< Content-Type: text/html; charset=UTF-8
< WWW-Authenticate: BASIC realm="mail.google.com"
< Date: Tue, 15 Nov 2022 15:17:07 GMT
< Expires: Tue, 15 Nov 2022 15:17:07 GMT
< Cache-Control: private, max-age=0
< X-Content-Type-Options: nosniff
< X-Frame-Options: SAMEORIGIN
< Content-Security-Policy: frame-ancestors 'self'
< X-XSS-Protection: 1; mode=block
< Server: GSE
< Alt-Svc: clear
< Accept-Ranges: none
< Vary: Accept-Encoding
< Transfer-Encoding: chunked
<
< <HTML>
< <HEAD>
< <TITLE>Unauthorized</TITLE>
...
```

Hitelesítés (11)

- A hitelesítési sémákat az IANA regisztrálja.
 - Lásd: *Hypertext Transfer Protocol (HTTP) Authentication Scheme Registry*
<https://www.iana.org/assignments/http-authschemes/http-authschemes.xhtml>

Basic Authentication (1)

- Specifikáció:
 - Julian F. Reschke. *RFC 7617: The 'Basic' HTTP Authentication Scheme*. September 2015.
<https://www.rfc-editor.org/rfc/rfc7617>
- Base64-kódolt felhasználóazonosító/jelszó párokat továbbít hitelesítő adatokként.

Basic Authentication (2)

- Példa:
 - A szerver hitelesítésre buzdítja a klienst "Private Area" tartományban:
 - `WWW-Authenticate: Basic realm="Private Area"`

Basic Authentication (3)

- A kliens egy Base64-kódolt felhasználóazonosítót és jelszót küld az `Authorization` fejlécmezőben.
 - Ténylegesen a *felhasználóazonosító:jelszó* karakterlánc kerül kódolásra.
 - Példa (felhasználói név: `aladdin`, jelszó: `open sesame`):
 - `Authorization: Basic YwxhZGRpbjpvYVUHNlYXNtZQ==`
 - Minden egyes kérésben meg kell adni a hitelesítő adatokat, mely hitelesítést igényel.
 - Kényelmi okokból automatikusan beillesztik a hitelesítő adatokat (azaz a felhasználóazonosítót és a jelszót) a további kérésekbe azok a felhasználói ágensek, melyek egy hitelesítést igénylő erőforráshoz sikeresen intéztek kéréseket.

Basic Authentication (4)

- Ez a séma nem tekinthető a felhasználó hitelesítés biztonságos módjának, mivel a felhasználóazonosító és a jelszó nyílt szöveggként kerül továbbításra a hálózaton.
 - A lehallgatás a TLS (azaz a HTTPS) használatával előzhető meg.

Basic Authentication (5)

- Példa:
 - `curl -v http://localhost/protected/`

```
> GET /protected/ HTTP/1.1
> Host: localhost
> User-Agent: curl/7.84.0
> Accept: */*
>
< HTTP/1.1 401 Unauthorized
< Date: Tue, 15 Nov 2022 16:01:10 GMT
< Server: Apache/2.4.29 (Ubuntu)
< WWW-Authenticate: Basic realm="Password Required"
< Content-Length: 455
< Content-Type: text/html; charset=iso-8859-1
<
< <!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//IETF//DTD HTML 2.0//EN">
< <html><head>
< <title>401 Unauthorized</title>
< </head><body>
< ...
```

Basic Authentication (6)

- Példa:
 - `curl -v http://localhost/protected/`
`-u jeszy:secret`

```
> GET /protected/ HTTP/1.1
> Host: localhost
> Authorization: Basic amVzenk6c2VjcmV0
> User-Agent: curl/7.84.0
> Accept: */*
>
< HTTP/1.1 200 OK
< Date: Tue, 15 Nov 2022 16:02:21 GMT
< Server: Apache/2.4.29 (Ubuntu)
< Last-Modified: Sat, 16 Nov 2019 14:29:47 GMT
< ETag: "4880-524a93db68cc0"
< Accept-Ranges: bytes
< Content-Length: 18560
< Vary: Accept-Encoding
< Content-Type: text/html
< ...
```

Basic Authentication (7)

- Példa:
 - `curl https://api.github.com/user -v`

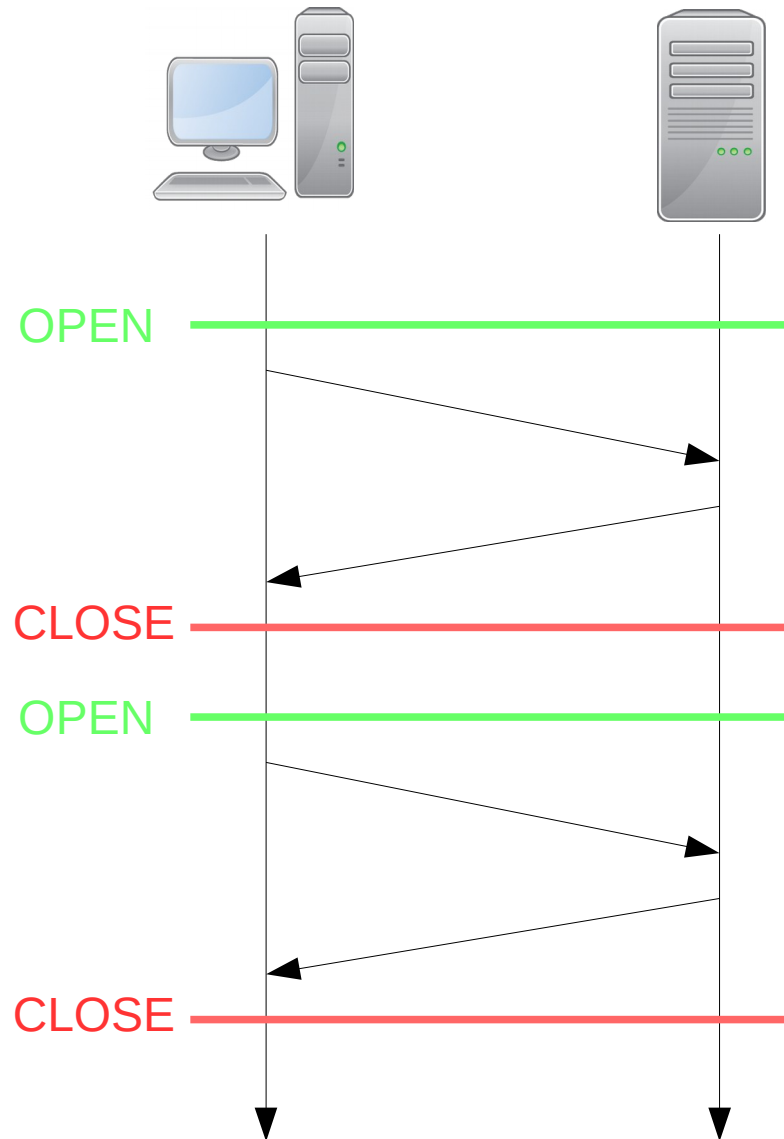
```
> GET /user HTTP/2
> Host: api.github.com
> user-agent: curl/7.83.1
> accept: */*
>
< HTTP/2 401
< server: GitHub.com
< date: Tue, 15 Nov 2022 15:56:50 GMT
< content-type: application/json; charset=utf-8
< content-length: 141
< ...
<
< {
<   "message": "Requires authentication",
<   ...
```

Basic Authentication (8)

- Példa:
 - `curl https://api.github.com/user -v -u jeszy75`

```
> GET /user HTTP/2
> Host: api.github.com
> authorization: Basic amVzenk3NTpmYWt1cGFzc3dvcmQK
> user-agent: curl/7.84.0
> accept: */*
>
< HTTP/2 200
< server: GitHub.com
< date: Tue, 15 Nov 2022 15:52:03 GMT
< content-type: application/json; charset=utf-8
< ...
< {
<   "login": "jeszy75",
<   ...
```

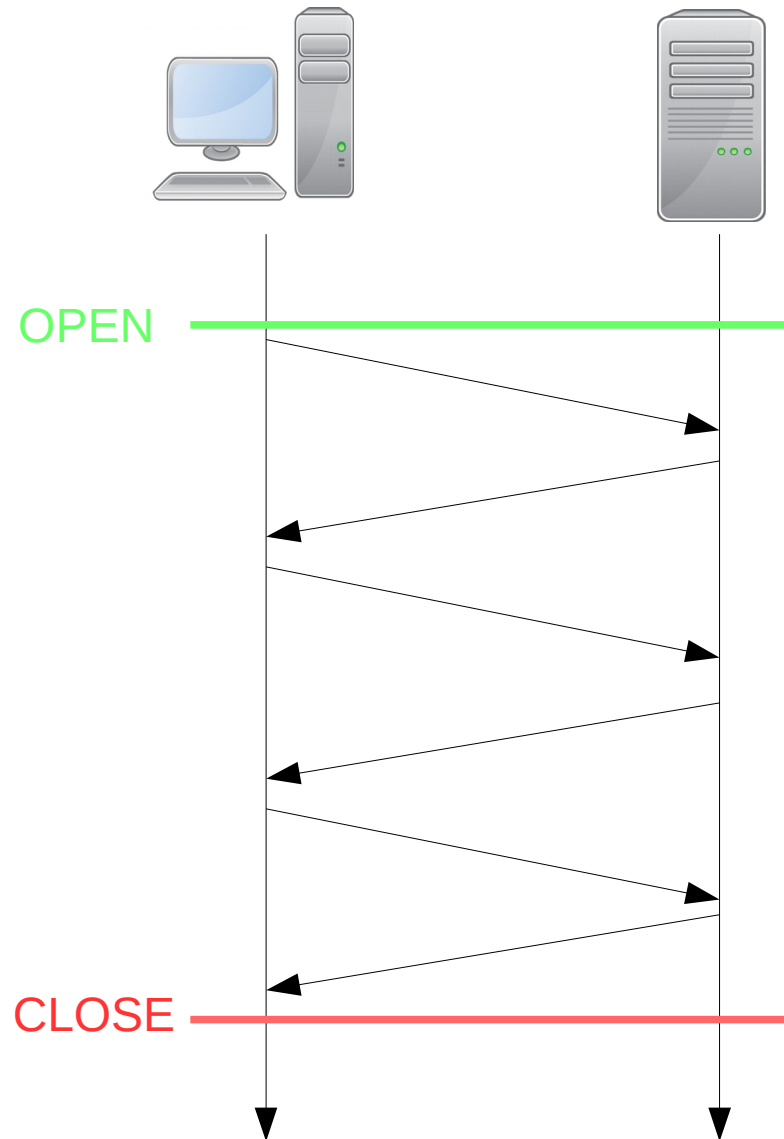
HTTP/1.0 kapcsolatkezelés

Perzisztens kapcsolatok (1)

- A HTTP/1.1 vezette be.
- Lehetővé teszik több kérés és válasz átvitelét egyetlen TCP kapcsolaton át.
- A HTTP/1.1 alapértelmezetten perzisztens kapcsolatokat használ.

Perzisztens kapcsolatok (2)

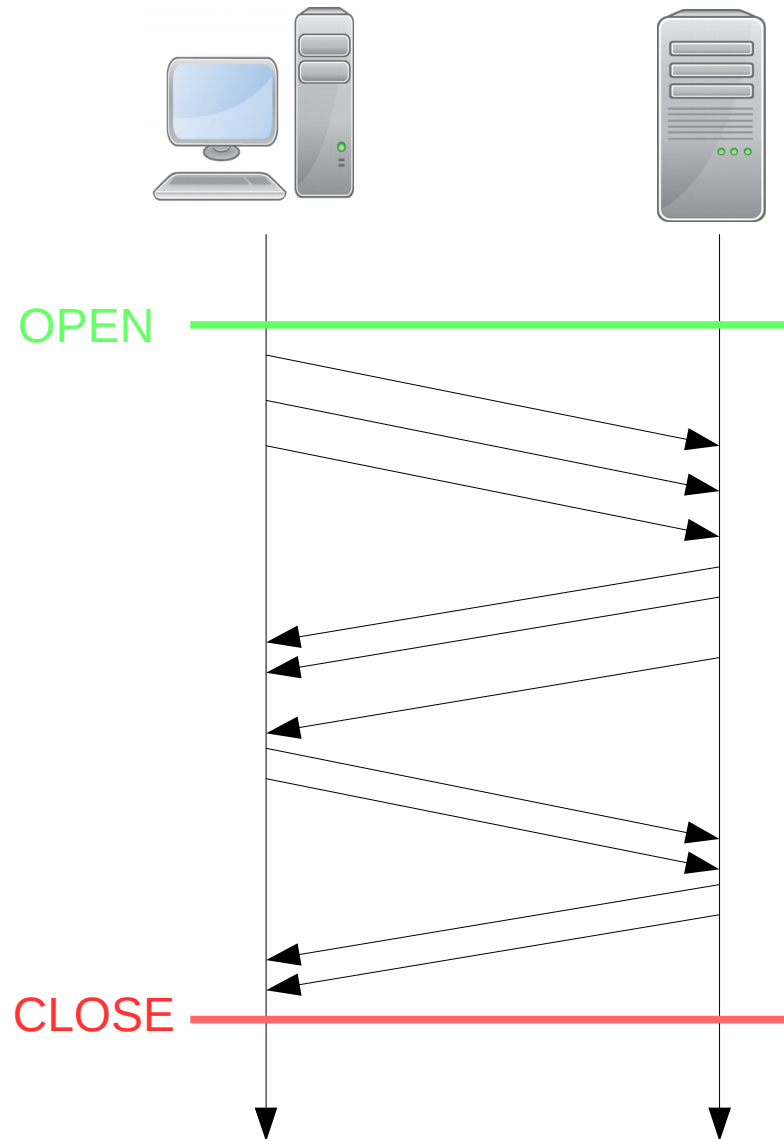
Kapcsolatkezelés: kapcsolati beállítások

- A Connection fejlécmező lehetővé teszi a küldő számára az aktuális kapcsolatra vonatkozó vezérlő beállítások megadását.
 - A mezőérték kisbetű-nagybetű érzéketlen opciók listája.

Kapcsolatkezelés: csővezetékezés (1)

- Egy perzisztens kapcsolatokat támogató kliens „csővezetékeezheti” a kérései, azaz egymás után több kérést is küldhet anélkül, hogy megvárná a válaszokat.
- Egy szerver csővezetékezett kérések egy sorozatát párhuzamosan is feldolgozhatja, ha minden kérés metódusa biztonságos, de a megfelelő válaszokat ugyanabban a sorrendben kell, hogy elküldje, melyben a kéréseket fogadta.

Kapcsolatkezelés: csővezetékezés (2)

Kapcsolatkezelés: csővezetékezés (3)

- Ha a kapcsolat még azelőtt lezárul, hogy egy kéréseket csővezetékező kliens az összes választ megkapná, akkor megpróbálhatja ismét a megválaszolatlan kéréseket.
- Idempotens kérések próbálhatók újra automatikusan kapcsolati hiba után.

Kapcsolatkezelés: csővezetékezés (4)

- Böngésző támogatás:
 - **Firefox**: támogatott, de alapértelmezésben ki van kapcsolva.
 - Lásd a `network.http.pipelining` opciót (`about:config`).
 - **Chromium, Google Chrome**: eltávolították az engedélyezésre szolgáló opciót.
 - Lásd:
<https://www.chromium.org/developers/design-documents/network-stack/http-pipelining>
 - **Opera**: nem támogatott
 - **Chromium-based Microsoft Edge**: nem támogatott

Kapcsolatkezelés: csővezetékezés (5)

- Elméletileg a teljesítmény javítható több HTTP kérés ugyanabba a TCP üzenetbe történő csomagolásával is.
- Feleslegessé teszi egy jobb mechanizmus, a HTTP/2 által használt multiplexelés.
- Lásd: *Connection management in HTTP/1.x – HTTP pipelining*
https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/HTTP/Connection_management_in_HTTP_1.x#http_pipelining

Kapcsolatkezelés: kapcsolat lezárása

- Kapcsolat explicit lezárása:
 - A `Connection` fejlécmező biztosít egy `close` opciót, mellyel a küldő jelezheti, hogy az aktuális kérés/válasz befejezése után lezárásra kerül a kapcsolat.
 - Kérésekben és válaszokban is használható.
 - Példa:
 - `Connection: close`
- Időtúllépés:
 - A szerverek általában van valamiféle várakozási ideje, melyen túl nem tartanak fenn tovább egy inaktív kapcsolatot.

Kapcsolatkezelés: egyidejű kapcsolatok (1)

- A legtöbb szervert úgy tervezték, hogy képes legyen sok ezer egyidejű kapcsolatot fenntartani.
- A legtöbb kliens több kapcsolatot tart fenn párhuzamosan, egy szerverhez akár többet is.
 - Jellemzően a **sor eleji blokkolás** (*head-of-line blocking*) problémájának elkerüléséhez használnak több kapcsolatot.

Kapcsolatkezelés: egyidejű kapcsolatok (2)

- A HTTP korábbi kiadásai egy korlátot határoztak meg az egy kliens által egy adott szerverhez egyidejűleg fenntartható kapcsolatok számára.
 - RFC 2616: a kapcsolatok maximális száma 2.
- Ez sok alkalmazáshoz célszerűtlennek bizonyult, ezért a HTTP/1.1 nem ír elő konkrét korlátot, hanem helyette azt javasolja a klienseknek, hogy legyenek óvatosak, amikor több kapcsolat nyitnak.
 - Minden egyes kapcsolat a szerver erőforrásait fogyasztja és a szerver megtagadhatja a kéréseket, ha egy kliens túl sok kapcsolatot nyit meg.

Kapcsolatkezelés: egyidejű kapcsolatok (3)

- Korlátok a kapcsolatok számára:
 - **Firefox:** lásd az alábbi opciókat (`about:config`):
 - `network.http.max-connections` (alapértelmezett érték: 900)
 - `network.http.max-persistent-connections-per-proxy` (alapértelmezett érték: 32)
 - `network.http.max-persistent-connections-per-server` (alapértelmezett érték: 6)
 - **Chromium, Google Chrome:** a Firefox fenti opcióinál adott alapértelmezett értékek használata rögzített módon
 - Lásd:
<https://www.chromium.org/developers/design-documents/network-stack/connection-management>
 - **Chromium-alapú Microsoft Edge:**
<https://docs.microsoft.com/en-us/microsoft-edge/devtools-guide-chromium/network/issues#queued-or-stalled-requests>

További ajánlott irodalom

- *MDN Web Docs – HTTP*
<https://developer.mozilla.org/docs/Web/HTTP>
- *Apache HTTP Server Documentation*
<https://httpd.apache.org/docs/>
- Ilya Grigorik, *High Performance Browser Networking*. O'Reilly, 2013. <https://hpbn.co/>